

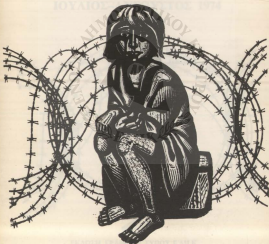
ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ε.ΔΗ.Κ.

ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1974

ΕΚΔΟΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ Ε.ΔΗ.Κ.

ΑΘΗΝΑ 1986

ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ε.ΔΗ.Κ.

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1974

ΕΚΔΟΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ Ε.ΔΗ.Κ.

ΑΘΗΝΑ 1986

ΒΑΝΙΝ Γ. ΣΙΔΗ
ΠΡΟΒΟΛΕΥΣΗ

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1974

ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΔΗΚ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΥΠΟΥ ΕΛΛΑΣ
ΑΘΗΝΑ 1974

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το ενδιαφέρον του Προέδρου της ΕΔΗΚ κ. Ιωάννη Ζιγδή για το Κυπριακό υπήρξε συνεχές και αδιάπτωτο από την εποχή του δημοψηφίσματος του 1950 για την Ένωση μέχρι σήμερα.

Ιδιαίτερα όμως πρέπει να επισημανθούν τα παρακάτω:

Το 1954, ύστερα από παράκληση του στρατάρχη Πατάγου, ηγήθηκε της Ειδικής Επιτροπής, που στάλθηκε στις ΗΠΑ για να προετοιμάσει την υποβολή της πρώτης προσφυγής της Ελλάδας στον ΟΗΕ για το Κυπριακό. Στην Επιτροπή μετείχαν μεταξύ άλλων ο Γ. Μελάς και ο Λουκής Ακρίτας. Από τις προσωπικότητες των ΗΠΑ, οι οποίες δήλωσαν τότε απεριόριστα τη συμπαράστασή τους για τη μεγάλη εθνική υπόθεση, ήταν ο τ. Πρόεδρος Χάρυ Τρούμαν και ο τότε υποψήφιος των Δημοκρατικών για την Προεδρία Αντλάν Στίβενσον.

Τον Αύγουστο 1955, σαν εκπρόσωπος της Αντιπροσωπείας στην Ελληνική Επιτροπή, που πήρε μέρος στη Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Κοινοβουλευτικής Ενότητας «για τη συνύπαρξη» στο Ελαίνα, παρουσίασε την ελληνική άποψη για το Κυπριακό και είχε πολύτιμες επαφές με τον τότε Αρχηγό των Φιλελευθέρων της Μεγάλης Βρεταννίας Κλέμεντ Ντεΐντα.

Τον Ιανουάριο 1964, επικεφαλής της Ελληνικής Κοινοβουλευτικής Αντιπροσωπείας στη Συνδιάσκεψη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Στρασβούργο, υποστήριξε και πάλι τις ελληνικές απόψεις για το Κυπριακό.

Το Μάρτιο 1970, κατά τη δικτατορία των συνταγματαρχών, έδωσε στην εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ» την περίφημη συνέντευξη για το Κυπριακό, με συνέπεια να συλληφθεί, να σταλεί στο στρατοδικείο και να καταδικαστεί σε 4,5 χρόνια φυλάκιση και βαρέ χρηματικό πρόστιμο. Στον Κορυδαλλό παρέμεινε 2 περίπου χρόνια και αποφυλακίστηκε λόγω «ανηρέστου διάθεσης της υγείας» του, χωρίς να δεχθεί να υποβάλει τη σχετική αίτηση.

Απογοητευμένος από τις εσωτερικές εξελίξεις διέφυγε το Μάρτιο 1974 στο Λονδίνο και ύστερα από πρόσκληση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Κογκρέσου των ΗΠΑ μετέβη στην Ουάσινγκτον για να μιλήσει για την κατάσταση στην Ελλάδα και τις Ελληνο - Αμερικανικές σχέσεις.

Τη δράση του στις ΗΠΑ εξέθεσε το 1976 στο βιβλίο του, «Για τη Δημοκρατία και την Κύπρο. Τέσσερις μήνες αγώνα στις ΗΠΑ».

Ευθύς μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα στις 3 Αυγούστου 1974 ήλθε σε διάσταση με τη λεγόμενη Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, η οποία συνέχισε απλάς την πολιτική της χούντας, ενώ εκείνος υποστήριξε την ανάγκη αλλαγής της χουντικής στρατιωτικής ηγεσίας σαν απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικής πολιτικής συμπαράστασης της Ελλάδας προς την προδομένη Κύπρο, τόσο στο στρατιωτικό, όσο και το διπλωματικό τρέμα.

Καθ' όλη την περίοδο που πέρασε από τότε, δεν έπαυσε να υποστηρίζει την ανάγκη να ανοίξει ο Φάκελλος της Κύπρου, για να χυθεί άπλετο φως στην προδοσία και την τραγωδία του ελληνομοού της Μεγαλονήσου, που επακολούθησε.

Η ομιλία του Προέδρου της Ε.Δ.Η.Κ. κ. Ιωάννη Ζίγη στη Βουλή για τη σύσταση «Εξεταστικής των Πραγμάτων Επιτροπής» ήταν η μόνη που αναφέρθηκε στο πραξικόπημα του Ιουλίου 1974 και του α' και β' Απρίλη, που σύνθεσαν την προδοσία και την τραγωδία της Κύπρου τον Ιούλιο και Αύγουστο 1974.

Αθήνα, 8 Μαρτίου 1986

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΕΔΗΚ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟ- ΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Αγόρευση κ. ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΖΙΓΔΗ Προέδρου της
Ε.ΔΗ.Κ.

(Πρακτικά Βουλής, 21.2.86)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ. Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευ-
τές, το γεγονός ότι μια προδοσία, η οποία οδήγησε σε μια τόσο
μεγάλη εθνική τραγωδία σαν της Κύπρου, δεν έχει διερευνηθεί
από τη Βουλή των Ελλήνων μέχρι σήμερα, αποτελεί βαρύτερη
παράλειψη καθήκοντος. Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία, εκτός
από αιτιολογίες που έχουν αντικείμενο τη συγκάλυψη ορισμένων
αδυναμιών και σκοπιμοτήτων της καθημερινής μας ζωής. Είναι
ανάγκη να διερευνήσουμε την προδοσία, για να μη μεταβληθεί η
σημερινή τραγωδία στην Κύπρο σε μια δεύτερη Μικρασιατική
καταστροφή. Γιατί, αν συνεχίσουμε τον τρόπο με τον οποίο
αντιμετωπίζουμε το θέμα, πολύ φοβάμαι ότι δεν αποκλείεται μια
μέρα να κλάψουμε, υποδεχόμενοι τον Κυπρίους αδελφός μας,
όπως το 1922 κλάψαμε, υποδεχόμενοι τους αδελφός μας της
Μικράς Ασίας.

ΕΠΙΚΑΙΡΗ Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η συζήτηση αυτή, εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίχθηκαν,
είναι επίκαιρη, ιδίως γιατί έρχεται ο κ. Σοΐλτετ μεθαύριο.
Επιβάλλεται η φωνή μας - η φωνή της Βουλής των Ελλήνων - ν'
ακουσθεί από τον Αμερικανικό Λαό, ότι τα σφάλματα των
κυβερνήσεών του πρέπει κάποτε να σταματήσουν. Γιατί είμαι
δέββαιος ότι ο Αμερικανικός Λαός δεν είναι αλληλέγγυος με την

εργληματική πολιτική την οποία ακολούθησαν οι κυβερνήσεις του επί του Κυπριακού και απέναντι της Ελλάδας.

Πρέπει, επομένως, να μιλήσουμε χωρίς φόβο ότι θα γίνουμε ασυμπαθείς. Είμαι βέβαιος ότι ο δημοκρατικός Αμερικανικός Λαός θα μας είναι ευγνώμων, γιατί δια της διερευνήσεως του θέματος θ' αποδείξουμε πόσο ίσκαλιν οι κυβερνήσεις του, όχι μόνο σε βάρος της Ελλάδας, όχι μόνο σε βάρος της ειρήνης στη Μεσόγειο, αλλά σε βάρος της ειρήνης, της ευημερίας και της ασφαλείας της δικής του.

ΓΙΑΤΙ Η ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

Κύριοι, όταν τελείωσε η συμφορά, οι πόλεμικές επιχειρήσεις και αποκατεστάθη - λέγεται - η Δημοκρατία στην Ελλάδα, υπήρξαν ορισμένοι Έλληνες, που αισθάνθηκαν την ανάγκη να προσφύγουν στην Δικαιοσύνη.

Υπεβλήθησαν, απ' όσα ξέρω, 4 μηνύσεις, από τις οποίες η μία του Γ. Αλφαντάκη, φίλου στενού του Ιωαννίδη, δια της οποίας ζητείτο να προσχθεί στο δικαστήριο η ηγεσία των ενόπλιων δυνάμεων της δικτατορίας - Μπανάος, Γαλιατσάνος, Παπανικολάου και Αραπάκης - «επί εσχάτη προδοσία και στάσει». Η μήνυση αυτή διεβιάσθη στο Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης ανέθεσε στον αρμόδιο, ταξίαρχο τότε και νυν ταξίαρχο Μπέλλα, τη διερεύνηση της υποθέσεως.

Ο Μπέλλας διενήργησε προκαταρκτική εξέταση, όχι ανάκριση, προχώρησε αρκετά και εξέτασε ένα μεγάλο αριθμό άλλων υπευθύνων. Οπότε μια μέρα ο Υπουργός της Εθνικής Αμύνης, ο κ. Αβέρωφ, του λέει ότι με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αναστέλλεται η ποινική δίωξη των ενεχομένων στην Κυπριακή τραγωδία. Ο Μπέλλας υπάκουσε, αλλά βέβαια η πράξη του Υπουργού ήταν παράνομη, γιατί ο Μπέλλας δεν διενεργούσε εκείνη τη στιγμή ούτε «προανάκριση». Απλώς έκανε «προκαταρκτική εξέταση» και δεν επιτρέπεται με κανένα τρόπο, πριν υποβάλει το πόρισμά του, να σταματήσει η διερεύνηση.

Υπήρχε, δέδαια, την ίδια εποχή μία μήνυση κατά της ηγεσίας της δικτατορίας, η οποία υποβλήθηκε στην εισαγγελεία του Πρωτοδικείου Αθηνών. Μηνυτής ο νυν Δήμαρχος Αθηνών κ. Δημήτριος Μπέης. Και επ' αυτής της μηνύσεως άρχισε να γίνεται προκαταρκτική εξέταση, αλλά ήλθε η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία την σταμάτησε.

Το ίδιο έγινε, δέδαια και για τη μήνυση την οποία υπέβαλε ένας τρίτος Ελληνοαιγύπτιος για τα ίδια θέματα.

Το 1976 - 1977 ένας διακεκριτός Ελληνοκύπριος, ο Αριστ. Χατζηπαναγιώτου, υπέβαλε μία νέα αίτηση, για να εξετασθεί η υπόθεση τουλάχιστον των αξιωματικών οι οποίοι εγκλωμάτησαν, διότι προκάλεσαν υλικές ζημιές ή σκότισαν πολίτες, που δεν πήραν μέρος στο πραξικόπημα. Ο κύριος Υπουργός Εθνικής Αμύνης απαγόρευσε να δοθεί συνέχεια, διότι υπήρχε η απαγόρευση.

Επιτρέψτε μου να συνοψίσω: Πρώτον, είναι ευθύνη της τότε κυβέρνησεως ότι σταμάτησε την προκαταρκτική εξέταση παρανόμων. Και δεύτερο, είναι επίσης παράνομη και άλογη, για οποιoδήποτε λόγο και αν ελήφθη, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου - η απαγόρευση της υποβολής και διερεύνησης μηνύσεων για υλικές ζημιές, που έγιναν στην Κύπρο.

Ορισμένοι αξιωματικοί, από τους «εθνικοφρονείς» της χούντας, παρεβίασαν οικίες, μέγαρα, όχι μόνο του Αρχιεπισκόπου αλλά και του Λουσαρζίδη και ενός πλήθους άλλων διακεκριτών Κυπρίων και κατέκλεψαν το πέν. Ο κ. Αβέρωφ είπε τότε ότι για εθνικούς λόγους πρέπει να σταματήσει η υποβολή και να μη διεξαχθεί ανάκριση και επί των μηνύσεων αυτών...

ΤΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έτσι, από το '75 μέχρι σήμερα, δεν έγινε διερεύνηση των υπευθύνων του εγκλήματος, ούτε για ποινικές υποθέσεις, ούτε για πολιτικές. Η Ένωση Κέντρον, η ΕΔΗΚ, από το '77 δεν έπαισε να ζητά τη διερεύνηση του θέματος. Παίξναμε, δέδαια, πάντοτε αρνητική απάντηση. Όταν η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ήλθε στην

εξουσία, επίσης υποβάλαμε επανειλημμένα, δια του τύπου, ερωτήσεις και προτάσεις για την εξέταση της υποθέσεως. Ζητούσαμε να επιτραπεί στους αρμόδιους να προχωρήσουν στην προκαταρκτική εξέταση, ούτως ώστε, όταν σχηματιστεί μία καθαρή εντύπωση, να πάμε σ' ένα δεύτερο στάδιο, διερεύνησης του θέματος ή δίωξης των εγκληματιών. Δυστυχώς, ούτε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μας άκουσε και το 1982 είπε ότι θ' ακολουθήσει τον Κανονισμό για τη σύσταση μιας «εξεταστικής των πραγμάτων επιτροπής», στην οποία θα ανέθετε τη διερεύνηση του όλου θέματος.

Εμείς, αντιτάχθημε σ' αυτό, γιατί η εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή έχει τα εξής μειονεκτήματα:

Πρώτο, η παράδοση στην Επιτροπή αυτή εγγράφων εθνικού συμφέροντος εξαρτάται από τη θέληση του αρμοδίου Υπουργού. Μπορεί δηλαδή ο κύριος Υπουργός Εθνικής Αμύνης να πει, ότι αυτό το έγγραφο δε σας το παραδίδω για λόγους εθνικού συμφέροντος. Μπορεί ο Υπουργός των Εξωτερικών να κάνει το ίδιο. Χαίρομαι, που ο Πρωθυπουργός με τη σημερινή δήλωσή του λύει την επιφύλαξη μας αυτή.

Το δεύτερο μειονέκτημα είναι ότι οι ερωτώμενοι, οι καλούμενοι ως μάρτυρες, μπορεί ν' αρνηθούν να καταθέσουν, εάν υπάρχει κίνδυνος να ενοχοποιηθούν δια της καταθέσεώς των.

Και το τρίτο, το φοβερότερο, διότι έχουν παραγραφεί τα ποινικά αδικήματα. Μόνο την πολιτική ευθύνη των δραστών του εγκλήματος μπορούμε σήμερα να διερευνήσουμε και να διαπιστώσουμε. Ποινική ευθύνη δεν υφίσταται, διότι, δυστυχώς, ακόμη διατηρείται ο περί ευθύνης Υπουργών νόμος, όπως τον καθόρισε η δικτατορία. Ούτε η Νέα Δημοκρατία τον άλλαξε, ούτε η παρούσα κυβέρνηση τον άλλαξε. Και γι' αυτό δρισκόμαστε προ αυτού του κάπως θλιβερού φαινομένου. Τα περί ευθύνης των κοινοβουλευτικών υπουργών να τα καθορίζουν νόμοι της δικτατορίας. Σύμφωνα δε μ' αυτούς τους νόμους, όπως ξέρετε, πάσα ποινική ευθύνη των Υπουργών αποσβέννεται, παραγράφεται, εάν περάσει η πρώτη σύνοδος της επομένης, από της διαπράξεως του εγκλήματος, Βουλής.

Έτσι, επομένως, η Επιτροπή μας θα διερευνήσει και θα

καταλογίσει μόνο πολιτικές ευθύνες, διότι ακόμα και αν μέσα στο πόρισμά της διαπιστώνονται σαφώς ευθύνες ποινικές, αυτές έχουν παραγραφεί. Ο περί ευθύνης Υπουργών νόμος δεν μπορεί να κινηθεί στην προκειμένη περίπτωση, επειδή έχουμε παραγραφή των αδικημάτων.

Εν πάση περιπτώσει, εμείς, εφ' όσον επέλεξε τον τρόπο αυτό η κυβέρνηση, δεν μπορούμε παρά να δώσουμε θετική ψήφο, με όλες μας όμως τις επιφυλάξεις. Και υπογραμμίζοντας τοίτο: Ότι πρέπει ταυτοχρόνως η παράνομη απαγόρευση της προκαταρκτικής εξέτασης να παύσει να υφίσταται.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Πρέπει και για τις τέσσερις μηνύσεις που έβλα, ότι υπάρχουν στα Υπουργεία Εθνικής Αμύνης και Δικαιοσύνης, να ληφθεί στους αρμόδιους ότι μπορεί να συνεχίσουν την προκαταρκτική εξέταση. Και όταν καταλήξουν σε ένα συμπέρασμα, τότε δεδαίως η μαρτυρία από τη συνολική διερεύνηση του εγκλήματος - η πολιτική δια της Βουλής και η ουσιαστική δια της Δικαιοσύνης - θα μας επιτρέψει να σχηματίσουμε αντικειμενικές απόψεις και να λάδουμε δίκαιες αποφάσεις επί του μεγάλου αυτού εθνικού θέματος.

Για να γίνει δέδωα αποδοτική η διερεύνηση από την Επιτροπή μας, κ. Πρόεδρε, πρέπει να περιορισθούμε στη περίοδο από τον Ιούλιο του 1974 μέχρι τις 14 Αυγούστου 1974. Δηλαδή, σφότου εστάλη η επιστολή του Μακαρίου προς τη χούντα, μέχρι τη στιγμή που ο κ. Καραμανλής, ως υπεύθυνος κυβερνήτης της Χώρας, είπε ότι «δεν μπορώ να τιμήσω τη συμφωνία της Ζυρίχης, την οποία εγώ υπέγραφα, παρά τη γενική αντίθεση της Βουλής της εποχής εκείνης, διότι η Κύπρος βρίσκεται μακριά!»

Αυτά είναι τα δύο χρονικά όρια, μέσα στα οποία πρέπει να περιοριστεί η διερεύνηση, για να φθάσουμε κάποτε σε κάποιο συμπέρασμα. Διαφορετικά, δεν θα τελειώσουμε ποτέ. Είναι τόσα πολλά τα αντικείμενα που θα πρέπει να διερευνηθούν.

Η Επιτροπή πρέπει να ζητήσει αμέσως:

Πρώτον: τα αρχεία της ΕΟΚΑ Β', τα οποία αποκαλέφθηκαν

στην Κύπρο λίγο πριν από το πραξικόπημα και τα οποία περιγράφουν πώς προετοιμαζόταν η εξόντωση του Μακαρίου.

Δεύτερον: πρέπει να ζητήσω τις ένορκες καταθέσεις όλης της ηγεσίας των ενόπλιων δυνάμεων της εποχής εκείνης, ως και αυτών που την διαδέχθηκαν.

Τρίτον: πρέπει δεδαιώς να υπάρξουν καταθέσεις των αξιωματικών, που την εποχή εκείνη υπηρετούσαν στην Κύπρο. Ήδη – και το λέω για να υπάρχει στα Πρακτικά – υπάρχουν 167 νομίζω καταθέσεις τέτοιων αξιωματικών, στο Υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Πρέπει να είναι στο γραφείο Κύπρου, εκτός αν χάθηκαν. Οι αξιωματικοί μετά την 14η Αυγούστου υποχρεώθηκαν και κατέθεσαν τις απολογίες τους, από τις οποίες μπορεί να δγουν πάρα πολύ χρήσιμα πράγματα για την όλη υπόθεση.

Συμφωνώ ότι πρέπει να είναι εξάμηνη η προθεσμία των εργασιών της Επιτροπής και εάν αποδειχθεί ότι χρειάζεται και άλλος χρόνος, να δώσουμε μια μικρή παράταση.

Δεν πρέπει να δώσουμε μεγαλύτερο χρόνο, διότι φοβούμαι – και δεν το κρύβω από τη Βουλή και από την κυβέρνηση – ότι θα συμβεί το ίδιο, που συνέβη και στο παρελθόν. Από τις 8 «Εξεταστικές των πραγμάτων Επιτροπές», τις οποίες συγκρότησε η Βουλή των Ελλήνων από το 1930, δύο ή τρεις μόνο έφθασαν σε πόρισμα. Όλες οι άλλες τελείωσαν εντελώς άδοξα, χωρίς να δοθεί συνέχεια στο έργο τους και τα μεγάλα ερωτήματα για τα οποία συγκροτήθηκαν μένουν ακόμα αναπάντητα. Πρέπει να κάνουμε το παν, διότι θα είναι αίσχος, εάν και σε αυτή την Επιτροπή, ύστερα από 2 - 3 μήνες, ξεχάσουμε την αποστολή της και της δώσουμε την ίδια συνέχεια, που δόθηκε σε άλλες ανάλογες Επιτροπές.

ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΖΥΡΙΧΗΣ. Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Κόριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι δεν πρέπει να καταχρηστώ του χρόνου σας. Θα πρέπει να πω ποιά, κατά την αντίληψή μου, είναι τα συγκεκριμένα αντικείμενα της διερευνήσεως της Επιτροπής αυτής. Διότι, διαφορετικά, θα πολιτικολογώμε.

Όπως ξέρετε, οι φίλοι μας οι Αμερικανοί, ο Γκουντπάστερ, ο αρχιστράτηγος του ΝΑΤΟ κατά την περίοδο της δικτατορίας, δεν έπαιναν να υποστηρίζουν ότι οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις ήταν υπόδειγμα για όλη τη Συμμαχία. Μάλιστα στην Αεροπορία είχαν δώσει βαθμό 1. Έλεγαν ότι υπάρχει επάρκεια πολεμοφοδίων και οπλισμού, εις τρόπον ώστε οι Έλληνες να είναι υπερήφανοι για τις Ένοπλες Δυνάμεις, που είχαν. Αντίκρισα το στρατηγό Γκουντπάστερ, όταν πήγα στην Ουάσινγκτον. Του απάντησα ότι οι Έλληνες έχουν πολύ μεγάλες αμφιβολίες γι' αυτή την επάρκεια, αλλά η απάντησή του ήταν πολύ κατηγορηματική.

Η τραγωδία της Κύπρου το 1974, για να μην περιστροφώμαστε περί πολλά και άσχετα, είναι η συνέπεια των Συμφωνιών της Ζυρίχης. Όταν οι Έλληνες δέχθηκαν τις περί διζωνικής απόψης, όταν δέχθηκαν να υπογράψουν τις Συμφωνίες της Ζυρίχης, έβαλαν τον σπόρο της καταστροφής. Και να πώς εκδηκείται η ιστορία: στις 14 Αυγούστου, στην πιο κρίσιμη στιγμή του 1974 ο κ. Καρφαναλής είπε: Έκανα λάθος, σιγαστείτε με και σεις που ζείτε και οι Έλληνες που θα έρθετε, γι' αυτό το μεγάλο μου σφάλμα. Η Κύπρος είναι μακριά και δεν μπορώ να τη βοηθήσω!...

Θα αναφερθώ σε δύο θέματα μόνο, απ' όσα είπαν ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου. Οι συμφωνίες της Ζυρίχης μας έφεραν στην πρώτη μεγάλη σύγκρουση με τους Τούρκους, με κίνδυνο πολέμου, στις 27 Δεκεμβρίου 1963, όταν εξεχτείτο ψήφος εμπιστοσύνης για την πρώτη κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου. Όλο το απόγευμα της τελευταίας ημέρας, που γινόταν η ψηφοφορία, ήμينا στο Πολιτικό Γραφείο με το Σοφοκλή Βενιζέλο και με τον Κωστόπουλο για να παρακολουθούμε τις εξελίξεις στην Κύπρο, διότι οι πληροφορίες ήταν ότι η ΤΟΥΡΔΥΚ ήταν έτοιμη να χτυπήσει την ΕΛΔΥΚ και επομένως υπήρχε άμεσος κίνδυνος να κηρυχθεί πόλεμος εκείνο το απόγευμα. Ευτυχώς ο Σοφοκλής Βενιζέλος είχε την ευστροφία αργά το βράδυ να προτείνει η ηγεσία και των τριών στρατιωτικών δυνάμεων - των αγγλικών που δρίσκονταν στις βάσεις τους, της ΤΟΥΡΔΥΚ και της ΕΛΔΥΚ - να ανατεθεί στον Άγγλο αρχι-

στράτηγο. Έτσι, διότι οι 3 δυνάμεις επέβησαν υπό την ίδια ηγεσία, δεν έγινε η σύγκρουση. Αποφεύχθηκε ο πόλεμος. Υπήρξε πράγματι αυτό μιά προορρά ιστορική του Σοφοκλή Βενιζέλου. Γιατί συνήθως αναφερόμαστε στο Σοφοκλή Βενιζέλο για να τον μικτηρίζουμε, ενώ ήταν ένας άνθρωπος, ο οποίος είχε πάρα πολλά προσόντα και πρόσφερε πολλές εθνικές υπηρεσίες ανεξάρτητα των μειονεκτημάτων που είχε, όπως έχει κάθε άνθρωπος.

Ο κ. Μητσοτάκης μίλησε για το «πρωτόκολλο Τούμπα - Τσαγλαριαγκιλ». Ασφαλώς δεν τον βοήθησε η μνήμη του, γιατί το «πρωτόκολλο» αυτό ήταν μία έκθεση ιδεών του κ. Τούμπα, την οποία προσπέγραψε ο Τσαγλαριαγκιλ για να δεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του. Πρώτοι δεν ιδέαμετε καθόλου την Τουρκία. Γι' αυτό, όταν μιλούσαμε εμείς για συμφωνία και για πρωτόκολλο Τούμπα, γελοούν οι Τούρκοι. Είναι γνωστά αυτά τα πράγματα και νόμιζα ότι δεν θα έπρεπε να τα επαναφέρουμε προς συζήτηση.

ΚΩΝΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός Νέας Δημοκρατίας): Η υπογραφή δηλαδή του Τσαγλαριαγκιλ δεν έχει σημασία

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Επρόκειτο περί εκθέσεως ιδεών του κ. Τούμπα.

ΚΩΝΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Υπέγραψε το πρωτόκολλο και το περιεχόμενό του το ξέρετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Να μην εμφανίζουμε ότι η αποστασία μας επηρέασε στην «Ένωση». Είναι ασπίδα και ασέβεια προς την ιστορία. Καλύτερα να μην επιμένουμε.

Η ΔΙΠΛΗ ΕΝΩΣΗ

Κύριοι, η ιστορία του Κυπριακού συνοψίζεται στο ότι ουδέποτε οι Τούρκοι ιδέχθησαν την ένωση. Οι Τούρκοι ζητούσαν πάντοτε διπλή ένωση. Και σε αυτόν τον προσανατολισμό στράφηκαν και οι Άγγλοι στην αρχή και οι Αμερικανοί κατόπιν. Αυτή είναι η τραγωδία του Κυπριακού προβλήματος. Στους Αμερικανούς οραφέται η επιβολή της δικτατορίας. Και επιδιόθη η δικτατορία για να δοθεί λύση στο Κυπριακό και να διατηρηθεί η ενότητα της Ν.Α. πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Δεν τα λίσω αυτά πρώτη

φορά, ιδίως στη Βουλή των Ελλήνων. Τα είπα και εκτός Ελλάδας. Εδώ έχω το κείμενο της καταθέσεώς μου στο Κογκρέσο των ΗΠΑ, στις 27 Μαρτίου 1974, όταν κλήθηκα, μετά την απόδρασή μου από την Αθήνα στις 14 Μαρτίου, να μιλήσω για τις Ελληνοαμερικανικές σχέσεις. Υπάρχει ολόκληρη η κατάθεσή μου στα Πρακτικά του Κογκρέσου και δεν μπορεί να υπάρξει καμία αμφιβολία γι' αυτά που σας είπα.

Το είπα και το απέδειξα και για τούτο έτυχα της δυσμένειας του κυρίου Κίσσιγκερ, ο οποίος, όταν έγινε το πραξικόπημα, το οποίο διέλαψε μοιραίο, φρόντισε να βρει χίλιες δυο δικαιολογίες για να καλυφθεί. Και για μένα έγραφαν οι αμερικανικές εφημερίδες ότι ήμουνα «προφήτης», γιατί στο Κογκρέσο είπα πως «δεν φοβάμαι το καλοκαίρι, ότι θα μαυροφορέσουν οι γυναίκες της Κύπρου και της Ελλάδας, γιατί αυτές είναι συνηθισμένες. Φοβάμαι μήπως μαυροφορέσουν και οι γυναίκες του Κάνσας Σίτυ». Αυτό δέβαια τους έκανε μεγάλη εντύπωση και όταν δυστυχώς επιβεβαιωθήκαμε από τα πράγματα και ήλθαν σοβαροί εκπρόσωποι του τύπου να ζητήσουν περισσότερες πληροφορίες τους είπα τη γαλλική φράση «GOUVERNER C' EST PREVOIR (να κυβερνάς είναι να προβλέπεις). Αλλά και να πολιτεύεσαι είναι να προβλέπεις. Δυστυχώς δεν μπορούν να γίνουν τόσες ανοησίες, χωρίς να φθάσουμε σ' αυτή την κατάσταση».

Κύριοι συνάδελφοι, όταν έγινε το πραξικόπημα της Κύπρου, η Αμερικανική κυβέρνηση βρισκόταν σε μια κατάσταση διαλόγου. Ο κ. Νίξον, λόγω του Ουάσιγκτον, βρισκόταν σε μια κατάσταση τέτοια, που φοβόντουσαν ότι σύντομα θα αναγγελλόταν η αυτοκτονία του. Έμεινε μόνος ο κ. Κίσσιγκερ και τότε με τους ανθρώπους του προσπάθησε να εκμεταλλευθεί τη θλιβερή υπόσταση αυτής της δικτατορίας, η οποία παρίστανε τον ενοχωτικό της εθνοπροδοσίας και τον σωτήρα του Ελληνικού Λαού!..

Ο ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ

Όπως ξέρετε, οι Αμερικανοί δεν έχουν μια υπηρεσία για κάθε κλάδο διοίκησης. Το σύστημά τους είναι οι υπηρεσίες τους

να είναι πολλαπλές. Έχουν πέντε - δέκα υπηρεσίες για τον ίδιο σκοπό. Όταν θέλουν να προχωρήσουν μία υπόθεση, δεν απευθύνονται σε ένα μόνο παράγοντα, απευθύνονται σε πέντε - δέκα, ούτως ώστε να δημιουργήσουν μια κατάσταση σύγχυσης για τις πραγματικές τους επιδιώξεις. Τι συνέβη λοιπόν; Είπαν στον Ιωαννίδη και στους ηγέτες των Ενόπλων Δυνάμεων, τον Αραπάκη, κ.τ.λ. αν κάνετε πραξικόπημα, μη φοδηθείτε, γιατί η Τουρκία δεν πρόκειται να σας επιτεθεί. Αφού εγκαταστήσετε ένα αντιμακαρισκό καθεστώς, τότε θα έρθει με τη βοήθειά μας σε συμφωνία με τους Τούρκους, για να γίνει η διπλή ένωση. Αυτοί οι κύριοι ήταν τόσο σίγουροι γι' αυτά που τους είπαν οι Αμερικάνοι, ώστε και όταν έγινε το πραξικόπημα και πέρασαν πέντε μέρες μέχρι την εισβολή, αυτοί «αγρόν ηγόραζαν», και οι πρεσβευτές μας τους ειδοποιούσαν ότι ετοιμάζονται για απόβαση οι Τούρκοι.

Αυτά τα τηλεγραφήματα, που σας διάβασε ο κ. Πρωθυπουργός για τον Γιωργίτη, είναι γνωστά. Αλλά δείτε τι συνέβη ακριβώς. Αυτά δέβαινα γράφτηκαν στον αμερικανικό τύπο τότε και μόνο στην ελληνική δεν αναφέρθηκαν. Ο άνθρωπος της ΣΙΑ, ο κύριος Κορμηνιάς, διαβεβαίωσε τον Ιωαννίδη ότι οι Τούρκοι δεν πρόκειται να πατήσουν το πόδι τους στην Κύπρο. Όταν σκοτώσει τον Μανάρκο και φέρει μία αντιμακαρισκή κατάσταση - του είπε - τότε θα επέμβουμε και εμείς και θα γίνει συμφωνία για το μοίρασμα της Κύπρου. Και το πίστεψε ο αφελής. Στους άλλους, όμως, τους περί τον Αραπάκη, γιατί αυτός ήταν ο σημαντικότερος πράκτορας της DIA στην ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων - ο Μπονόνας και οι άλλοι αρχόντουσαν πολύ κάτω. (Αμφιβάλλω, αν ο Παπανικολάου ανήκε σ' αυτή την κατηγορία). Σ' αυτούς είπαν οι άνθρωποι των μυστικών υπηρεσιών των ΗΠΑ: «Αφήστε τους Τούρκους να εγκατασταθούν σε μια στενή λωρίδα της Κύπρου, για λόγους εσωτερικούς. Κατόπιν δε θα προχωρήσουν. Θα έχουμε μια συμφωνία για τη μοιρασιά του νησιού και έτσι όλοι θα είμαστε ευχαριστημένοι».

Και γι' αυτό είδατε τι συνέβη στις κρίσιμες εκείνες ώρες. Ο Σίσκο ήρθε στην Αθήνα στις 7.30' το πρωί της 20ης Ιουλίου, ενώ είχε αρχίσει πλέον η εισβολή. Βρήκε τον Ιωαννίδη, βρήκε και τον Γκιζίκη και τους αρχηγούς των Ενόπλων Δυνάμεων και άρχισαν

να συζητησόν. Ο Ιωαννίδης σε μια στιγμή απόγνωσης του είπε, «Μας εξαπατήσατε και γι' αυτό θα χτυπήσουμε την Τουρκία». Οπότε ο Σίσκο πήρε το καπέλο του και έφυγε. Από εκείνη τη στιγμή είχε τελειώσει η δικτατορία Ιωαννίδη στην Ελλάδα.

Ο Ιωαννίδης προφανώς είχε συμφωνήσει να μη γίνει καμία σχέση της Κύπρου, να εγκαταλειφθούν τα όπλα παράλια, γιατί είχε πεισθεί ότι μετά τις αμερικανικές διαβεβαιώσεις δεν ήταν δυνατό να γίνει απόδραση. Έτσι τον είχε διαβεβαιώσει ο Κορομυλάς. Και πρέπει να ξέρετε ότι ο κ. Τάσκα, ο «φίλος» μας, δεν είχε δει ποτέ τον Ιωαννίδη. Ο Ιωαννίδης είχε την ψευδοαίσθηση ότι δια του Κορομυλά σενενοικίτο κατ' ευθείαν με την Ουάσινγκτον, ότι είχε πραγματικά ήδη την εμπιστοσύνη της αμερικανικής κυβέρνησης. Και εκεί την έπαθε!...

Αντιθέτως, σε άλλους με τον Αραπάκη επί κεφαλής, οι οποίοι όπως αποδείχθη ήταν σε μεγαλύτερα κλιμάκια της ΔΙΑ, είχαν συμφωνήσει να γίνει μια «μικρή απόδραση» και γι' αυτό τα τηλεγραφήματα, που ακούσατε. Όταν ο Γεωργήτσιος, έξαλλος μετά την εισβολή, ρωτούσε «Τί συμβαίνει; Δώστε μας διαταγές να αντιδράσουμε», του απαντούσε ο Μπινάνος και οι άλλοι: «Αυτοσυνκρότηση, ψυχραιμία» και τα τουαύτα. Γιατί αυτοί ήταν σενενοσημένοι να γίνει «η μικρή απόδραση». Και για τούτο θα βρείτε στην ανάκριση ότι ο Μπινάνος είπε σε μια στιγμή στον Γεωργήτση: «Βρε αδελφέ, για μια «γυνίτσα», στην οποία θα μείνουν, γι' αυτό θα κάνουμε ψευδείς». Αλλά σε λίγο επαναστάτησαν ο λαός της Κύπρου και οι κατώτεροι αξιωματικοί και έτσι, λίγο πριν το μεσημέρι της 20ης, άρχισε η αντίσταση κατά του εισβολέα.

Τα πράγματα που συνέβησαν δείχνουν τι έγινε. Κατά τη συνάντηση Σίσκο - Ιωαννίδη, της 20ης Ιουλίου, όταν ο Ιωαννίδης είπε «Μας εξαπατήσατε. Θα χτυπήσουμε την Τουρκία», ο Σίσκο πράγματα φοβήθηκε πολύ. Και τότε δεν μπορούσε να δει άλλον να ηγηθεί της δικτατορίας. Δεν υπήρχε διάδοχος κυβερνήτης. Η κυβέρνηση του Ανδρουτσόπουλου, όταν είδε τη στάση του Αρχηγού της, κρύφθηκε. Έτσι έμεινε μόνο η δεύτερη ομάδα των πρακτόρων με επικεφαλής τον Αραπάκη. Με αυτόν πράγματα ήλθε σε συνεννόηση την 21η Ιουλίου ο κ. Σίσκο και με αυτόν -

άκουσον, άκουσον - συμφώνησαν τα ξημερώματα της 22ης Ιουλίου την πρώτη κατάπαυση του πυρός στις 4 μ.μ. της ίδιας μέρας και στις 25 του μηνός την έναρξη διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό στη Γενεύη! Καμμία ελληνική κυβέρνηση δεν πήρε τις αποφάσεις αυτές για την Ελλάδα. Τις πήρε ο κ. Αραπάκης!

Φαίνονται πράγματα από μολιτορόχημα όλα αυτά. Αλλά όταν θα γίνει η ανάκριση θα διαπιστωθούν επίσημα και τότε βέβαια θα ντρέπονται αυτοί, που πρέπει να ντρέπονται και θα είναι περήφανοι για το Κυπριακό, αυτοί που αξίζει να είναι περήφανοι.

Και τώρα μερικές λεπτομέρειες! Μέσα στις πέντε μέρες, που πέρασαν μεταξύ πραξικοπήματος και εισβολής, εάν αυτοί δεν ήταν τόσο παραδειδομένοι στις οδηγίες που έπαιρναν από τους ανθρώπους της ΣΙΑ και της ΔΙΑ, θα μπορούσαν να σφυρέσουν και να εξοπλίσουν την Κύπρο. Είχαμε δύο γερμανικά υποβρύχια, τρεις σύγχρονες τορπιλακάτους, που μπορούσαμε να στείλωμε εκεί όπως και στρατό και αεροπλάνα την νύχτα. Αλλά δεν έγινε τίποτα. Αυτό το πήγαινε - έλα των υποβρυχίων του Αραπάκη είναι βέβαια για κωμωδία δεν είναι για τραγωδία.

Η ΜΕΤΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ κ. Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

Και όταν έφθασε η κατάσταση σε σημείο, που δεν υπήρχε δυνατότητα συνεχίσαις της δικτατορίας, γιατί ο Ιωαννίδης έφυγε και ο Ανδρουταόπουλος εξαραινώθηκε, - τότε οι Αμερικάνοι σκέφτηκαν ποιόν; Τον κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή, που ήταν εξόριστος στο Παρίσι!...

Του είπαν «ορίστε, ελάτε να σώσετε την κατάσταση, γιατί αν δεν έλθετε εσείς, ποιος ξέρει πού θα πάει η Ελλάς και πού θα πάει η ανατολική πλευρά του ΝΑΤΟ».

Δεν έγινε αμέσως η συμφωνία. Στις 16 Ιουλίου ο κ. Καραμανλής προσφέρθηκε και είπε από το Παρίσι «είμαι διαθέσιμος». Ουδεμία απάντηση. Στις 21 χρειάστηκε να γίνει, όπως θα θυμάστε, το διάγγελμα του Ντάβου από την Νιούτσι Βέλλε και ορισμένων άλλων αξιωματικών της Θεσσαλονίκης, που ζητούσαν να επιστρέψει ο Καραμανλής.

Το κωμικό είναι ότι εγώ, που ήμουν ο μόνος Έλληνας πολιτικός στις ΗΠΑ εκείνη την εποχή και παρακολούθησα τις δύο συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, το βράδυ της 20ης, βλέποντας την κατάσταση και τις αποφάσεις που είχαν ληφθεί, αρνήθηκα να πάω σ' ένα γεύμα, το οποίο θα μου παρέθεται οι ομογενείς της Νέας Υόρκης. Πήρα το νυχτερινό τρέινο και επέστρεψα στην Ουάσινγκτον. Όλη τη νύχτα σκεπτόμουν τι να κάνουμε, γιατί ήμασταν αποκλεισμένοι από παντού.

Το πρώτο έγγραφο μια έκκληση προς τους Έλληνες αξιωματικούς και τους Έλεγα, «αν δεν καταλύσετε την δικτατορία σε 24 ώρες, δεν είστε προσηπιστές, είστε νεκροθάφτες του Ελληνικού Έθνους». Σε λίγο ήρθαν στο διαμέρισμα - γραφείο που ήμνα, πάρα πολλοί Έλληνες και Αμερικανοέλληνες, ακόμα και πράκτορες της ΣΙΑ. Τους τη διάβασα και είπαν ότι είναι πολύ καλή. Προσπαθήσαμε...

(Θόρυβος, γέλιος από τη Νέα Δημοκρατία, κωδιανοκρασιές)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Γελάτε; Να κλαίτε αγαπητοί μου, διότι αν καταλαβαίνετε τι λέγω, θα έπρεπε να κλαίτε. Αλλά χαίρομαι που σας βλέπω και στα τραγικά να γελάτε!...

Προσπαθήσαμε το μήνιμα αυτό να το μεταδιδώσουμε στην Αθήνα. Πήραμε το BBC, ήταν κλειστό. Πήραμε την Ντότοσι Βέλλε. Και τότε ο κ. Μαρόπουλος, που υπηρετούσε εκεί - λέγω τα ονόματα για να ξέρουμε τι λέμε - όταν άκουσε το διάγγελμα μας είπε: «Κύριε Ζίγδη μας σώζετε, διότι αυτή τη στιγμή υπάρχει πλήρης σύγχυση, άγχος, σκοτός». Και τούτο προφανώς διότι αυτά που έλεγα ήταν διαπιστώσεις και συμπεράσματα, που προήρχοντο από το Συμβούλιο Ασφαλείας, από τη δεύτερη ιδίως Συνεδρίαση του.

Το βράδυ όμως, τι έγινε; Το διάγγελμα Ζίγδη, το οποίο βρήκε ο Μαρόπουλος ότι ήταν καταπληκτικό, περίεργα διαβιβάστηκε περικομμένο και τελευταίο στο Δελτίο. Πρώτο διαβιβάστηκε το διάγγελμα Ντάβου, το οποίο είχε εν τω μεταξύ κατασκευασθεί, διότι έπρεπε εκείνη την εποχή να προβληθεί ως λαοφρόβλητος ο κ. Καραμανλής!

Ο κ. Καραμανλής ήρθε στην Ελλάδα στις 2 π.μ. της 24ης

Ιουλίου - μιλάμε τώρα από άποψη ιστορίας και πρέπει να τα ακούσετε αυτά - αφού έδωσε τρεις υποσχίσεις. Στους 4 μήνες που έμεινα στην Αμερική, όσες φορές αναφερόμουν σ' αυτόν, έβλεπα μία απώθηση απ' όλα τα κλιμάκια της Αμερικανικής ιεραρχίας. Μου έκανε εντύπωση, πως κατόπιν τον πήραν από το χέρι και τον έφεραν εδώ. (1)

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ

Ο κ. Καραμανλής έδωσε τρεις υποσχίσεις. Η πρώτη ήταν να φέρει το βασιλιά. Η δεύτερη να μη θίξει τη χούντα, για να φανεί ότι είναι συνέχεια η κυβέρνηση του της χούντας.

Και το τρίτο...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ: Ωραία φαντασία έχετε.

(κωδωνοκρουσίες).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Θα σας πω οι λίγο ποιό ήταν το τρίτο.

Όταν ήρθε εδώ πέρα ο κ. Καραμανλής, δέχεται, εξαπάτησε τον βασιλιά. Ακόμα περιμένει το τηλεφώνημα του κ. Ασπρία

Το τρίτο ήταν, δέχεται, ότι «επαινετί λόγω» θα χρησιμοποιήσει τη λέξη «πόλεμος» με την Τουρκία, ούτε εις απειλή. Αυτή είναι η επίσημη διαβεβαίωση, που έδωσε στους Αμερικανούς - που φοβόνταν απάσιο της Ν.Α. πτέρυγας του ΝΑΤΟ και εκμετάλλευση του γεγονότος από τους Σοβιετικούς - για να έλθει και να αναλάβει την κυβέρνηση.

Δείτε λοιπόν τι λένε τα γεγονότα.

(1) ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στα παραπάνω πρέπει να προστεθεί και τοίτο.

Κατά τη σύσκεψη των πολιτικών ηγετών, που συγκάλεσε ο κ. Γαλιζις στις 2.30 μ.μ. της 2ης Ιουλίου για να υποδείχθεί ο Προδικοσεργός, που θα σχημάτιζε την πολιτική κυβέρνηση, προσήλθε και ο κ. Αβέρωφ, ο οποίος πρότεινε τον κ. Καραμανλή.

Ο Στρατηγός Γαλιζις και η ηγεσία των Ενόπλιων Δυνάμεων απέρριψαν την πρόταση με τη δικαιολογία ότι ο κ. Καραμανλής δραστηριόταν μακριά από την Ελλάδα, από την οποία απουσίαζε επί 10 σχεδόν χρόνια και δεν γνώριζε επαρκώς την εσωτερική κατάσταση.

Η εντολή δόθηκε στον κ. Κωνσταντάου, ο οποίος δέχτηκε να σχηματίσει κυβέρνηση σε συνεργασία με την Ένωση Κέντρου. Υστερα από αυτή η σύσκεψη διακόπηκε για τις 6 μ.μ., για να καταρτίσει εν τα μεταξύ ο κ. Κωνσταντάουλος, μαζί με τον κ. Μάτσο, τον κατάλογο των Υπουργών.

Πρώτον: Όταν ήρθε ο κ. Καραμανλής εδώ, ορκίσθηκε στον Γκιζίκη. Γιατί; Για να δείξει ότι είναι συνέχια της χούντας. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ε, όχι κ. Ζίγδη. Ντροπή!

(Θόρυβος, κωδιανοκραυγές).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Πράγματι πρέπει να αγανακτείτε. Όταν καταλάβετε τι ακούτε, πρέπει να αγανακτείτε.

Δεύτερον: διατήρησε την στρατιωτική ηγεσία, αυτήν την αποτυχοόσα, στην θέση της.

Τρίτον: έδωσε το Ν.Δ. 519/26.7.74, διά του οποίου έδινε αμνηστία σε όλα τα εγκλήματα των χουνταίων! Βεβαίως το διάταγμα αυτό αναγκάστηκε να το ανακαλέσει κατόπιν και να προχωρήσει στη δίωξη των χουνταίων, όταν αυτοί, σχεδόν μετά ένα χρόνο, έγιναν κενόσους γι' αυτόν.

Τέταρτον: Μετά τον Αττίλα 2 βράδευσε τους πραξικοπηματίες - αξιωματικούς. Η κυβέρνηση του κ. Καραμανλή προήγαγε τον Ιωαννίδη σε υποστράτηγο!..

Δείτε λοιπόν: Αφότου επέστρεψε ο κ. Καραμανλής και επί πολύ χρόνο Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρέμεινε ο Γκιζίκης. Και τον διατήρησε και μετά τις εκλογές τον Γκιζίκη, για να αποδείξει προφανώς ότι ήταν συνέχια της δικτατορίας. Η ίδια ηγεσία των Ενόπλων δυνάμεων - ο Μπονάκος, ο Αραπάκης, ο Παπανικολάου και ο Γαλιατσάνος - έμεινε και μετά την καταστροφή της Κύπρου, μετά τον δεύτερο Αττίλα. Κατόπιν εκδόθηκε το Ν.Δ. 519/26 - 7 που αμνήστευε όλη τη χούντα. Και τελευταίο, προήγαγα και τον Ιωαννίδη και τον κάναμε υποστράτηγο!..

Δεν υπήρξε επομένως διακοπή της δικτατορικής διακυβέρνησης. Αυτό που επιζητούσε ο κ. Αβέρωφ, τη γέφυρα, πραγματοποιήθη. Επραγματοποιήθη όμως πάνω στα ερείπια της Κύπρου!..

Το μόνο πράγμα, στο οποίο κράτησε το λόγο του ο κ. Καραμανλής, ήταν ότι οι λέξεις «πόλεμος με την Τουρκία» δεν

Ενθός όμως μετά την διακοπή έγινε νέα επαφή Γκιζίκη - Αβέρωφ - Αραπάκης και άλλων αξιωματικών, οι οποίοι, ως λέγεται, έγραψαν μήνυμα, που κλήρφη στην ΚΥΠ από το σημμασιόε παράγοντα.

Αυτός ήταν ο λόγος, που ο κ. Γκιζίκης «ληρωμένος» την εντολή, που είχε δώσει προηλόν στον κ. Π. Κωνσταντόπουλο και συμφέροντα να κληθεί ο κ. Καραμανλής, ο οποίος και έλαμσε να ανταποκριθεί ομύως στο κάλεσμά του.

χρησιμοποιήθηκαν ούτε ως απειλή κατά της «γείτονος και συμμάχου χώρας»! Και αυτή ήταν η πολιτική, η οποία τον κατέστησε υποχείριο όλων των εκδισασμών της τότε αμερικανικής πολιτικής ηγεσίας - του κ. Κίσινγκερ, ο οποίος στα τέλη της περιόδου Νίξον αισθανόταν πολύ δυνατός, αλλά γνώριζε ταυτοχρόνως ότι θρασυόταν και σε πάρα πολύ κρίσιμη θέση.

Η ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΤΤΙΛΑ

Κύριοι, η κυβέρνηση του κ. Καραμανλή, της λεγομένης «Εθνικής Ενότητας», μόλις ανέλαβε την εξουσία μπορούσε να αντικαταστήσει την ηγεσία των Ενόπλιων Δυνάμεων, να στείλει...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Ο Καραμανλής ήρθε μόνος του. Τι είναι αυτά που λέτε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Δεν ήρθε μόνος του ο Καραμανλής, τον έφεραν. Και τον έφεραν τα αφεντικά της χούντας και τον επέδωλαν. Αυτό ακριβώς έγινε στην Ελλάδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: (Δεν ακούστηξε).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΕΥΡΑΣ): Παρακαλώ, σταματήστε. Αν θέλετε να μιλήσετε, εκτός της αιθούσης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: Και η ευθύνη για το δεύτερο Αττίλα είναι ευθύνη της λεγομένης κυβέρνησεως «Εθνικής Ενότητας», δεν είναι ευθύνη των χουνταίων. Γιατί, αν ο Καραμανλής...

ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΓΓΙΟΥΚΛΑΚΗΣ: Υπουργός Εξωτερικών ήταν ο Μαύρος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ: ... άλλαξε την ηγεσία των Ενόπλιων Δυνάμεων, αν έστελνε τα υποβρύχια που μπορούσε να στείλει - τις τορπιλλοκάτους, τα αεροπλάνα δεν θα γινόταν ο δεύτερος Αττίλας, όταν μάλιστα η κυβέρνηση είχε στα χέρια της τη διαταγή του Τούρκου αξιωματικού, ο οποίος συνελήφθη στις 29 του μηνός Ιουλίου και η οποία διαταγή μιλούσε σαφώς περί δεύτερου Αττίλα. Αντιθέτως, στέλναμε το κ. Μαύρο να κάνει διαπραγματεύσεις στη Γενεύη, χωρίς να είμαστε κύριοι του στρατού!..

Αξιότιμοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, αυτός που σας μιλά επέστρεψε από την Αμερική στις 3 Αυγούστου. Αυτός που σας μιλά, τους τέσσερις μήνες που έμεινε στις ΗΠΑ, είχε έρθει σ' επαφή με την ανώτατη στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της

Αμερικής. Μόνο με τους φίλους του κ. Κίαινγκαρ δεν μπόρεσα να συζητήσω.

Όταν λοιπόν ήρθα εδώ πέρα, μετέφερα βασικά μια άποψη. Μου είχαν πει όλοι οι φίλοι μας οι Αμερικάνοι, ότι «μόλις πάτε στην Ελλάδα, να πείτε στον κ. Καραμανλή ότι θα πρέπει να διώξει τη στρατιωτική ηγεσία. Δεν μπορείτε με ανθρώπους, οι οποίοι υπακούουν σε διαταγές ξένων δυνάμεων, να παίζετε το διπλωματικό παιχνίδι, να κάνετε διπλωματικές διαπραγματεύσεις στη Γενεύη ή αλλού».

Οι Αμερικανοί φίλοι μας μου έλεγαν, επίσης, πριν επιστρέψω εδώ: «Το μεγάλο ατού που διαθέτετε είναι οι βάσεις. Αν απειλήσετε να κλείσετε τις βάσεις, μπορείτε να επιτύχετε ως αντάλλαγμα την αποχώρηση των Τούρκων από την Κύπρο. Έτσι πρέπει να χρησιμοποιήσετε το πάρα πολύ ισχυρό ατού ατού, που διαθέτετε». Αυτά τα έλεγαν άνθρωποι, που δεν θέλω να πω τα σώματά τους τώρα, θα τα αναφέρω όμως την κατάλληλη ώρα!

ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΟΥ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Και αυτά τα μετέφερα εδώ. Το βράδυ της 3ης Αυγούστου, που επέστρεψα στην Αθήνα, στο αεροδρόμιο με υποδέχτηκε πολύς κόσμος και από την κυβέρνηση μόνο ο κ. Παπασπύρου και ο κ. Πρωτοπαπάς, όχι ως Υπουργοί, αλλά ως άτομα - προσωπικοί φίλοι. Μίλησα στο αεροδρόμιο και η πρώτη μου κουβέντα ήταν να αλλάξει η στρατιωτική ηγεσία, η οποία είναι προδοτική. Δεν το κράτησα μυστικό, το ίδιο επανέλαβα όταν πήγα στη Ρόδο μετά δύο μέρες. Αλλά το βράδυ της 3ης Αυγούστου, κ. Αβέρωφ, έφτασα σε πάρα πολύ κακή κατάσταση στο ξενοδοχείο μου, διότι ήμουν κρυωμένος και είχα ταλαιπωρηθεί πάρα πολύ στο ταξίδι. Είχα τρεις γιατρούς πάνω από το κρεβάτι μου, όταν ήρθε ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος να με δει και να μου πει το «καλιώς όρισες». Οι γιατροί δεν ήθελαν να μου επιτρέψουν να κουβεντιάσουμε. Επέμεινα και είπα να τον δω, γιατί δεν ξέρω τι θα γίνει αύριο. Γιατί το να φύγει η προδοτική ηγεσία ήταν το σύνθημα, η ευχή, η επιταγή που μου έδωσαν όλοι οι φίλοι μας Αμερικανοί, ακόμα και τον Πενταγώνου, που δεν ανήκαν στην ΔΙΑ ή την ΣΙΑ.

Είπα, λοιπόν, στον κ. Κασιδιάρη να πει στον Πρόεδρο της κυβέρνησης ότι «το πρώτο του καθήκον αύριο είναι να αλλάξει την ηγεσία των Ενόπλιων Δυνάμεων. Πρέπει να δώσει πραγματικούς έλληνες αξιωματικούς επικεφαλής των Ενόπλιων Δυνάμεων. Διότι, αν κρατήσει αυτούς που έχει, τους Αραπάκηδες και τους άλλους, τότε δεν έχουμε ένοπλες δυνάμεις και ο Μισύρος παίζει θέατρο στη Γενεύη, δεν μπορεί να κάνει τίποτα». Μάλιστα του υπέδειξα ότι, αν θέλει να δώσει αξιωματικούς, που είναι πράγματι Έλληνες, να προτιμήσει τον στρατηγό Σιαπακάη ή τον Τζαννιτή. Ο δεύτερος ήταν βασιλόφρονας, ο πρώτος ήταν ακοιματίστος. «Βλέπετε, τόνοινα, δεν κάνω εισήγηση για φίλους μου, κάνω εισήγηση για αξιωματικούς που είναι πραγματικά Έλληνες». Κατόπιν είπαμε και μέρικα άλλα, τα οποία δε θα σας αναφέρω. Ετόνισα, όμως, ότι το μεγαλύτερο όπλο μας είναι η απειλή να κλείσουμε τις θύρες. Και είπα, επίσης, ότι είναι όπλο πολύ σοβαρό η απειλή ρήξεως με την Τουρκία, διότι αυτό σκεπάζει φοβούνται οι Αμερικάνοι. Αυτό είναι που θα τους κάνει να υποχωρήσουν, διότι μια ρήξη με την Τουρκία φοβόνταν ότι θα είχε σαν συνέπεια σοβιετική επέμβαση στα Στενά.

Ο κ. Κασιδιάρης με άκουσε με πολύ ενδιαφέρον, γιατί τότε ήμασταν από τους 3 - 4, που θεωρούνταν σαν ηγεσία της Αντίστασης - μη βλέπετε τι έγινε κατόπιν.

Αλλά δείτε ποιά ήταν η συνέχεια: Αν διαβάσετε τα πρακτικά της Βουλής της 17.1.75, θα δείτε ότι ο κ. Δημήτριος Τσάτσος, που υπήρξε Υφυπουργός της Παιδείας επί Κυβερνήσεως Καραμανλή, ανέφερε στη Βουλή ότι την επομένη δόθηκε από την Κυβέρνηση εντολή στην Τηλεόραση, στο Ραδιόφωνο και στον Τέλε, ούτε τη φωνή, ούτε τη μορφή του κ. Ζέγγη να προσβάλλουν. Και αυτό κράτησε - εύχομαι - μέχρι της 9 Μαρτίου 1985, διότι δεν είμαι ακόμα βέβαιος αν έχει πάρει εντελώς να υφίσταται σαν επιταγή, λόγω των διασυνδέσεων, τις οποίες ξέρετε.

(Γέλια από τη Νέα Δημοκρατία, κωιδωνοκρονοσίες.)

Κύριοι Βουλευτές, μπορείτε να γελάτε, για να μην κλαίτε. Είναι καλύτερο να γελάτε, παρά να κλαίτε.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Σας είπα ορισμένες πτυχές της πρόσφατης ιστορίας μας, διότι ως εκπρόσωποι του ελληνικού λαού πρέπει να είμαστε καλά ενημερωμένοι, για να μπορούμε να επιτελέσουμε το καθήκον μας σωστά. Χρειάζεται πλήρης διαρεύνηση της υποθέσεως αυτής της τραγωδίας. Διότι, αν συνεχιστούν τα πράγματα, όπως έχουν, φοβάμαι ότι η τραγωδία, αργά η γρήγορα, θα ολοκληρωθεί με το ξεριζώμα του ελληνικού λαού της Κύπρου. Σας λέω δε και τούτο: Δεν είναι περίεργο, ότι δεν έγινε η εκκαθάριση των χουντικών, που έπρεπε να γίνει μετά από το 1974. Αλλά δεν έγινε ούτε η στοιχειώδης διαρεύνηση του εγκλήματος. Και δεν έγινε, διότι πάρα πολλοί, από την πολιτική ηγεσία της Ελλάδος, αντί να δρῖσκονται στη Βουλή, θα δρῖσκονταν στο 'Άγιο Όρος'. Όπως επίσης πάρα πολλοί, απ' αυτούς, που κάνουν σήμερα τον πρωταγωνιστή στην Κύπρο, θα είχαν αντιμετωπίσει ίσως την λαϊκή αγχώνη. Αρκετά δεχτήκαμε να υφιστάμεθα αυτή την κατάσταση. Νομίζω ότι είναι καιρός να αλλάξουμε φύλλο, εάν θέλουμε δόξαια σαν Βουλή, να ανταποκριθούμε στο καθήκον μας.

Προσέξτε, είναι ορισμένες στιγμές που είναι ιστορικές. Και αυτή η στιγμή θα κρίνει, αν αυτή η Βουλή των Ελλήνων είναι αντάξια ή είναι ανάξια εκπρόσωπος του αιωνίως μαχομένου για την ελευθερία του ελληνικού λαού. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγά της Συμπολιτεύσεως).

Προσθήκη

Μετά τον κ. Ι. Ζίγδη ζήτησε το λόγο «για 5 λεπτά» ο Επίτιμος Πρόεδρος της Ν.Δ., ο κ. Ευάγ. Αβέρωφ, Υπουργός Εθνικής Άμυνας στην Κυβέρνηση «Εθνικής Ενότητας» του 1974 και στις μετά τις εκλογές κυβερνήσεις του κ. Κ. Καραμανλή.

Η ομιλία του κ. Αβέρωφ, που κράτησε περί τα 20 λεπτά, ήταν ουσιαστικά μια προσπάθεια απολογίας για την πολιτεία των μετά την μεταπολίτευση κυβερνήσεων Καραμανλή - χωρίς να προστεθεί τίποτε το νέο στα γνωστά ήδη αναμασήματα δικαιολογιών.

Παραθέτουμε τις παρεμβάσεις του Προέδρου της Ε.ΔΗ.Κ. κ. Ιωάννη Ζίγδη κατά την αγόρευση του κ. Αβέρωφ:

Ε. ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ: ... Επειδή, όμως, ο κ. Ζίγδης είναι Αρχηγός ενός μεγάλου κόμματος...

Ι. ΖΙΓΔΗΣ: Το οποίο εσείς διαλύσατε, λαποτακιούντες!..

Ι. ΖΙΓΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μια λέξη θέλω να πω, για να αιτιολογηθούν τα πράγματα. Ο κ. Αβέρωφ διαπρατίνει ένα νομικό σφάλμα, όταν λέει, ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του 1975, που απηγόρευε την ποινική δίωξη, εκάλυπτε και την απαγόρευση την οποία επέβαλε ο ίδιος για την προκαταρκτική εξέταση, την οποία διενεργούσε ο νυν Αντιναύαρχος Μπέλλας.

Ε. ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ: Ήταν απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(κωδωνοκρουσίες)

Ι. ΖΙΓΔΗΣ: Μα η απόφαση αυτή δεν εκάλυπτε την προκαταρκτική εξέταση.

Δεύτερον, είχε διάφορα ενδιαφέροντα πράγματα ο κ. Αβέρωφ. Ευχαριστώ, διότι τα ανέφερε. Διότι έργο της εξεταστικής επιτροπής θα είναι να αποδείξει ότι ο κ. Αβέρωφ είναι καλύτερος μυθιστοριογράφος, όταν βρίσκεται στο θέμα εκείνο, παρά όταν κάθεται στο σπίτι του και γράφει μυθιστορήματα.

Ε. ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ: Θέλω να πληροφορήσω τον κύριο Ζίγδη ότι όλα τα μυθιστορήματά μου και τα άλλα λογοτεχνήματά μου έχουν εξαντληθεί και είναι στην 5η έκδοση, πλην ενός και ότι έχουν μεταφραστεί και σε περισσότερες γλώσσες. Άρα κάπως καλός είμαι και σαν μυθιστοριογράφος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.).

Εάν εσείς γράφατε θα είχατε μεγάλο σοσζέ.

Ι. ΖΙΓΔΗΣ: Εάν δημοσιεύατε αυτά που είπατε σήμερα, θα είχατε παγκόσμιο ρεκόρ μυθοπλαστικής!

ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΣΤ 15

Αθήνα, 24.2.86

Ο Πρόεδρος της Ε.ΔΗ.Κ. κ. Ιωάννης Ζίγδης έκανε τις ακόλουθες δηλώσεις:

-Επειδή η δημοσίευση των πρακτικών της Βουλής για την αποφασισθείσα σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το Κυπριακό δημοσιεύθηκε ορισμένες παρανοήσεις και οπωσδήποτε εσφαλμένες εντυπώσεις, νομίζω ότι επιβάλλεται να γίνουν οι ακόλουθες διευκρινήσεις:

Πρώτον: Όπως υποστήριξα στη Βουλή, η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το Κυπριακό (άρ. 27 του Κανονισμού του Σώματος) δεν μπορεί να οδηγήσει παρά μόνο στον καταλογισμό πολιτικών ευθυνών. Αποκλείεται να καταλογίσει και ποινικές ευθύνες. Και τούτο διότι με τον ισχύοντα περί ευθύνης υπουργών χοντρικό νόμο Ν.Δ. 802/31 - 12/1 - 1 - 1971, όπως τροποποιήθηκε από τη συντακτική πράξη 5/30.1.1974 - έχουν παραγραφεί όλα τα ποινικά αδικήματα. Οι χοντρικές διατάξεις, εξ άλλου, δεν περιλαμβάνουν ποινική ευθύνη των Υπουργών και των συνεργατών τους για πράξεις αμέλειας. Έτσι ποινικές κυρώσεις κατά των υπευθύνων της κυπριακής τραγωδίας δεν μπορούν να προκύψουν από το έργο της υπό σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής.

Η Επιτροπή, εξ άλλου, πρέπει να περιοριστεί την κρίσιμη περίοδο του Ιουλίου - Αυγούστου 1974, διότι, εάν επεκταθεί στη διερεύνηση όλων των πτυχών του κυπριακού προβλήματος, δεν θα καταλήξει ποτέ σε πόρισμα.

Δεύτερον: Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Απριλίου 1975 ανέστειλε την ποινική δίωξη των μηνυθέντων αξιωματικών από ιδιώτες για την εγκληματική δράση τους στην Κύπρο κατά την υπό εξέταση περίοδο (Ιουλίου - Αυγούστου '74). Η απόφαση αυτή του Υπουργικού Συμβουλίου πρέπει σήμερα να ανακληθεί, εάν θέλουμε να προχωρήσει η ποινική δίωξη.

Τρίτον: Η ανωτέρω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου περιέλαβε στην αναστολή της ποινικής δίωξης και εγκλήματα του

κοινού ποινικού δικαίου, όπως οι κλοπές, οι ληστείες, οι φόνοι ιδιωτών, που δεν αναμείχθηκαν καθόλου στα γεγονότα. Με την ανεπίτρεπτη αυτή επέκταση της αποφάσεως εκείνης έμειναν άνευ ικανοποιήσεως και τα θέματα ενεργειών που είναι εγκληματικές κατά το κοινό ποινικό δίκαιο...

Τέταρτον: Με βάση την παραπάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο τότε Υπουργός Εθνικής Αμύνης κ. Αβέρωφ ανέστειλε και την προκαταρκτική εξέταση, την οποία διενεργούσε ο τότε ταξίαρχος του Δικαστικού των Ενόπλιων Δυνάμεων κ. Μπέλλας, κατόπιν μηνύσεως του δικηγόρου κ. Αιφαντάκη κατά της ηγεσίας των Ενόπλιων Δυνάμεων της χουντικής περιόδου.

Η ενέργεια αυτή του κ. Αβέρωφ ήταν σαφώς παράνομη, διότι αναστολή της ποινικής διώξεως δεν σημαίνει κατά τον Νόμο και αναστολή της προκαταρκτικής εξέτασης. Εάν αφήνεται ο κ. Μπέλλας και οι Εισαγγελέες Πρωτοδικιών, που ενεργούσαν προκαταρκτικές εξετάσεις, βάσει των μηνύσεων που υποβλήθηκαν το 1974, να ολοκληρώσουν το έργο τους, θα είχαμε σήμερα τουλάχιστον μια σαφή εικόνα της προδοσίας και της τραγωδίας της Κύπρου.

Νομίζω ότι επιβάλλεται να δοθεί χωρίς καθυστέρηση εντολή στα αρμόδια ανακριτικά όργανα των Υπουργείων Εθνικής Αμύνης και Δικαιοσύνης να ολοκληρώσουν το έργο τους, που διακόπηκε από την παράνομη παρέμβαση του κ. Αβέρωφ.

Πέμπτον: Για την εξυπηρέτηση του έργου, τόσο της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής, όσο και των Ανακριτικών Αρχών, νομίζουμε ότι επιβάλλεται να συσταθούν στα Υπουργεία Εθνικής Αμύνης, Εξωτερικών και Δημ. Τάξης μικρές επιτροπές 2 ή 3 ειδικών προσώπων, που θα ασχοληθούν με την διερεύνηση των Αρχείων τους.

Αυτός είναι ο επιδιωκόμενος τρόπος ενέργειας εάν θέλαμε κάποτε να φθάσουμε όχι μόνο στην αντικειμενική γνώση των γεγονότων, αλλά και στον δίκαιο καταλογισμό των πολιτικών και ποινικών ευθυνών της μεγάλης αυτής υπόθεσης.

Δεν επιτρέπεται και τη φορά αυτή, ενσυνείδητα ή από αμέλεια, να σονεργήσουμε στην συγκάλυψη της προδοσίας, αλλά και της εκτάσεως της τραγωδίας του κυπριακού ελληνομοσίου την περίοδο του Ιουλίου - Αυγούστου 1974.

